

Erfeniskwestie uit de pruikentijd triggert 250 jaar genealogisch onderzoek: de familie de Baenst

Een begijntje overleden zonder gekende verwanten

OP 16 APRIL 1770 OVERLEED IN HET GENTSE GROOT BEGIJNHOF St.-Elizabeth een Maria Theresia Judoca de Morgar. Vermoedelijk had zij geen testament maar wel een behoorlijk fortuin nagelaten. Toen haar erfenis moest geregeld worden kon men maar geen verwanten vinden. En dus publiceerde de dienstdoende notaris Louis Norbert de Schuyter uit de Gentse Drabstraat vier maanden later een oproep in de *Gazette van Gend*. De oproep verscheen driemaal met twee weken tussentijd op de maandagen 20 augustus, 3 en 17 september 1770.¹

Langs de vaderlijke zijde *de Morgar* noch langs de moederlijke zijde *de Brune* waren er immers *ware hoirs* (gerechtigde erfgenamen) gevonden en dus had de notaris beslist: *vervolgens worden alle de gene die zouden meynen eenig recht te hebben geïnterpelleert van het zelve onthier en 6. weken kenbaer te maeken ende behoorlyk geverifieert over te geven aan hem*. In zijn annonce gaf hij ook enkele inlichtingen over haar voorgeslacht en de aanverwante families. Wie zich aangesproken voelde, kon, met de nodige bewijsstukken, aankloppen in de Drabstraat. Tenslotte zette hij nog een puntje op de i voor wie per brief zou reageren: *de zelve zullen moeten gefranqueert worden ...*

De notaris had in zijn annonce het voorgeslacht van de grootouders paterneel van het begijntje vermeld, nl. jonker Louis de Morgar en Maria Jacoba de Baenst. Deze laatste was dochter van *Mher* (*Mijnheer* = ridder) Antone, zoon van *Mher* Gillis de Baenst. Gillis had nog een andere dochter Joanne de Baenst, die gehuwd geweest was met *d'Heer Francois de Caesteckere*, waarvan de kinderen François en Louis. En van Louis de Caesteckere waren de notaris zes kinderen en drie schoonzoons bekend. Van de moederlijke zijde van het overleden begijntje kende hij de grootouders materneel maar niets meer dan dat.

De annonce bleef niet onopgemerkt. De naam de Baenst had de aandacht getrokken maar wel ver weg van Gent, nl. te Poperinge!

---

1 zie bijlage 1.

De adellijke familie de Baenst in Vlaanderen

Vooraleer het verhaal van de erfeniskwestie verder te vertellen, moeten we eerst het verhaal van de adellijke familie de Baenst in Vlaanderen kort schetsen.

**Baenst, de sable a marlettes, &
face d'argent.**

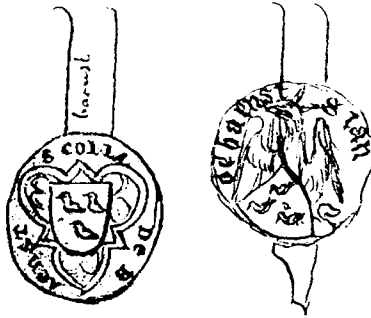
afbeelding van het familiewapen de Baenst in
J. LAUTTE, *Le jardin d'armoiries ... Den boomgaert der wapenen ...*, Gent, 1567.

Deze familie was uit de 14de eeuw afkomstig van Cadzand - sommige bronnen vermelden Groede - in Zeeland ten zuiden van de Westerschelde. Gezien de familie als wapenspreuk *Casant*, *Casant* gebruikten en de familie nog tot lang in de 16de eeuw aanzienlijke bezittingen had op (toen nog) het eiland Cadzand lijkt deze laatste plaats iets meer kans te maken dan Groede als plaats waar de bakermat echt stond. Deze plaatsen behoorden, zoals het hele gebied beneden de Westerschelde nog tot aan het prille begin van de 17de eeuw tot het graafschap Vlaanderen (en maakten deel uit van de kasselrijen het *Brugse Vrije* of de *Vier Ambachten*).

Op 26 juni 1292 werd een Hendrik *Banst* poorter van de stad Brugge, in 1375 een Jan de Baenst en in 1417 een Jan fs Gillis de Baenst. Alweer een Jan was van 1417 tot 1435 schepen van de stad. En ook al in de vroege 14de eeuw treffen we een Jan (1305-1316), Willem (1323) en Diederik de Baenst (1323-1324) aan als leden van de schepenbank van het Brugse Vrije en zo ook nog één (of meerdere) Jan de Baenst(en) onafgebroken tussen 1378 tot 1414. Allicht waren een aantal van dezen herkomstig of woonachtig in of rondom Sluis want in dit stadje vinden we ook al in 1381 een Jan de Baenst als klerk in dienst van de stad en die in dat jaar, in een vete, werd vermoord... Nog andere Jan de Baenst vinden we als ontvanger van de oude domeinen van Sluis in de 1420-er jaren en ook in de periode 1495-

1497. De familie had ook nog tot ver in de 15de eeuw zeer duidelijke banden met de stad Sluis.

Maar toch, ook een flink eind verder daarvandaan, nl. in de stad of de kasselrij Veurne vinden we al in 1390 een Colaard de Baenst als keurbroeder van de kasselrij, terwijl een Jan de Baenst, zoon van Colaard (de voorgaande?) schepen was van de stad in 1435 en in 1442 leenman van het prinselijk leenhof van de Burg van Veurne. Ook in 1447 was een Jan de Baenst schepen van de stad. Hun wapenschild wijkt wel iets af: de barensteel is verdwenen en de meerltjes hebben zich verspreid over het hele veld.

Schetsen van de zegels van Colaard de Baenst, 1390 en Jan de Baenst, 1447²

De eerste de Baenst over wie genealogisch meer dan de naam alleen bekend is, is Jan de Baenst (zoon van Rijkaart, zoon van Jan (beiden begraven in de Sluise O.L.Vrouwkerk)), die het leengoed Veldegoed in Westkapelle, Heist en Ramskapelle bezat waarvan 27 achterlenen afhingen. Hij werd in 1399 poorter van Brugge en huwde met Elizabeth Bave (+ resp. 1403 en 1396, beiden begraven te Sluis St.-Jan). Zij hadden o.a. vijf zonen: Jan, Antonius, Guy, Jacob en Olivier. Met deze generatie uit de eerste helft van de 15de eeuw begon de expansie van de familie in de bestuursorganen van Vlaanderen, in het bijzonder als kasselrijbaljuws: de zoon Jan, die eerst ontvanger, landbaljuw en waterbaljuw te Sluis was geweest, werd baljuw van Veurne-Ambacht (in opvolging van zijn broer Antonius), schout van Mechelen en baljuw van Brugge en het Vrije. Antonius begon zijn loopbaan als baljuw van de Vier Ambachten, daarna van Veurne, van Ieper en opnieuw van de Vier Ambachten. Guy de Baenst was schepen en burgemees-

2 P. DONCHE, *Wapenboek van Veurne-Ambacht*, 2008, pp. 20 (afbeelding) en 46 op basis van: SAV, Oorkonden, 90, origineel van 27 augustus 1390 (waarvan getekende kopie in RAB, Oorkonden met Blauw nummer, 10547) en SAV, Oorkonden, 168, origineel a^o1442 (onderste deel van het zegel afgebroken) (waarvan getekende kopie in RAB, Oorkonden met Blauw nummer, 10520); SAV, Oorkonden, 179, origineel van 15 juni 1447 (waarvan getekende kopie in RAB, Oorkonden met Blauw nummer, 10532).

ter van Sluis, zijn zoon Guy werd rentmeester van heel Zeeland en was raadsheer van Maximiliaan van Oostenrijk. Olivier was baljuw van de Vier Ambachten in opvolging van zijn broer Antonius, daarna tweemaal van het Land van Waas.

Hiermee was de toon gezet. De familieclan zou vanaf dan in allerlei bestuursorganen trachten zoveel mogelijk familieleden te plaatsen op sleutelposities. Tegelijk verwierven ze een imposant bezit aan leengoederen of heerlijkheden in het Brugse Vrije, het Gentse of in Veurne-Ambacht, al dan niet met hoge rechtsmacht (St.-Joris-ten-Distel, de Walschen in Beernem, het kasteel van Lembeke (Oostkerke bij Brugge), Zotschoore (in Beernem en St.-Joris), Tillegem, Snellegem, enz...) en bouwden ze voor zichzelf prestigieuze stadswoningen te Sluis, Brugge of Gent. Door huwelijksverbintenissen met andere vooraanstaande families (bv. Adornes, van Gistel, Metteneye in Brugge, Uutenhove in Gent), konden ze dit nog uitbreiden. Heel wat leden werden onder grafstenen, grafmonumenten of grafkapellen begraven te Sluis, Brugge of Gent. Al die tijd behielden zij ook tal van oude bezittingen op het eiland Cadzand en in andere plaatsen in Zeeland. Van Roeland de Baenst, voorshepen van de Keure te Gent, beslaat het bewaard gebleven register (1480) van zijn bezittingen in het Brugse Vrije niet minder dan 273 folio's. Een Jan de Baenst, burgemeester van Brugge bezat in 1564, 423 gemeten poldergrond in de Vier Ambachten en een Guy de Baenst, heer van Melissant en Gapinge, wonend in de thuisbasis Sluis, bezat in 1475 maar liefst 2.242 gemeten land in Zeeland ... Zoals courant in die tijd (met als 'lichtend' voorbeeld de Bourgondische hertogen) hadden meerdere leden vaak één of meer bastaardkinderen die ook hun naam en wapen voerden.

Vele leden hadden loopbanen als schepen, raad, hoofdman van een stadswijk of burgemeesters van Brugge, Gent of Veurne. Zij namen deel aan steekspelen (Brugge of op verplaatsing in Rijsel) en verwierven door hun militaire exploitatie in dienst van de Bourgondische hertogen of hun opvolgers vaak de prestigieuze titel van ridder, trokken op pelgrimstocht naar Jeruzalem en het Sint-Kathari-naklooster in de Sinai woestijn en deden in hun testamenten gulle schenkingen aan allerlei religieuze instellingen. In het gebied ten zuiden van de Westerschelde treffen we hen ook vaak aan als investeerders bij inpolderingsprojecten. Heden ten dage is er in Nieuwvliet-Bad in Zeeland nog steeds een *Baanstpolder*, grenzend aan de *Adornispolder*. Politiek kozen zij in de strubbelingen tussen de Bourgondische hertogen of hun opvolgers en de opstandige Vlaamse steden meestal de zijde van het hertogelijk bestuur. Een Pauwel de Baenst studeerde in Leuven en Padua, werd daar zelfs kortstondig rector, maar keerde spoedig naar Vlaanderen terug en werd raadsheer-rekwestmeester van de Grote Raad te Mechelen en president van de Raad van Vlaanderen.

In de 16de eeuw vinden we de meeste de Baensten terug in Gent, een kleinere tak in Veurne en in de 17de eeuw ook nog wat verspreid in Oost-Vlaanderen (Den-

dermonde, Nazareth en Ninove). Toen hadden zij, buiten stedelijke functies in Gent nog enkel baljuwfuncties op lokaal stedelijk niveau (Damme, Dendermonde, Ninove). Een Joos de Baenst (+ 1655, zie ook verder), raadsheer en ontvanger van de exploten van de Raad van Vlaanderen stelde een genealogisch handschrift over zijn familie samen dat bewaard bleef. Zijn enige zoon Frans (+1663) was de laatste van deze adellijke familie de Baenst.

Keren we nu, na dit overzicht in sneltreinvaart van 300 jaar familiegeschiedenis en de samenvatting in telegramstijl van wat momenteel eigenlijk alleen in minimaal 250 bladzijden en 800 voetnoten te vertellen valt, terug naar de erfeniskwestie, waarmee we dit artikel ingezet hebben. Over de bal die deze kwestie aan het rollen bracht vonden we in het Fonds Merghelynck een aantal stukken.³

Poperingse de Baenst-en in actie

Kort na de publicatie van de annonces door de Gentse notaris schreef op 23 september 1770 vanuit Brugge een zekere Carolus Roels een brief⁴ met daarin een woord-voor-woord kopie van de annonce, gericht aan *mononcle et matante*, dus aan zijn oom en tante. Zijn bedoeling was ruchtbaarheid te geven aan *een successie ... spruijttende uijt de famillie vande Baensten ende niet wetende ofte d'heeren cosijns vande selve familie sijn ofte niet, soo dient desen om aen hun te aensegghen als dat sij hunne brieven van genealogie kunnen ondersoucken ofte sijn hoirs sijn ofte niet*. Zijn oom en zijn tante hadden dus blijkbaar zelf *cosijns* (verwanten) met de naam de Baenst en dus vond de briefschrijver dat zij het best geplaatst waren om hun verwanten verder op de hoogte te brengen. Op de onbeschreven eerste bladzijde vinden we dan ook, in een ander geschrift dan de eigenlijke tekst van de brief, het adres *aen Mijn heere de Baenst* (zonder plaatsvermelding), op welke manier allicht die brief verder werd doorgestuurd naar die verwanten de Baenst.

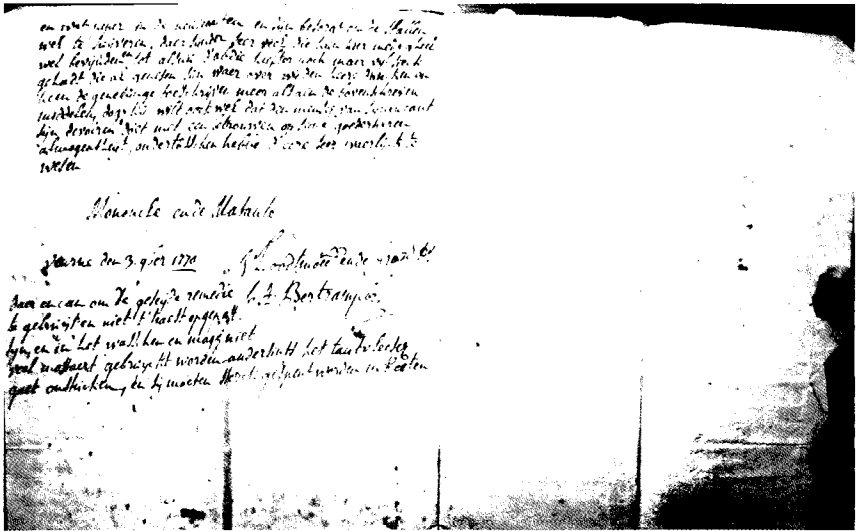
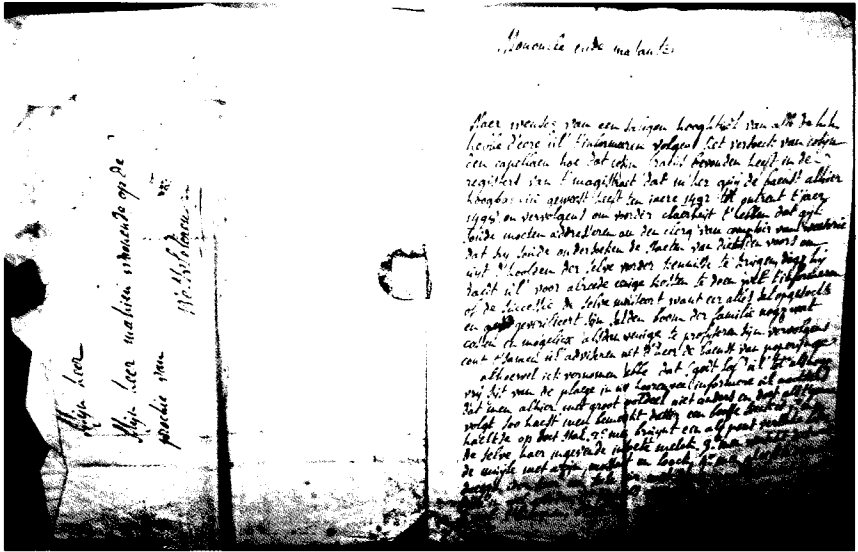
Deze de Baensten schijnen hierop snel in actie geschoten te zijn. We vinden immers al op 3 november 1770, dus nauwelijks een maand en tien dagen later, een brief⁵ van een *F. A. Bertram*, *pbr* (*presbiter* = priester), verstuurd vanuit Veurne en gericht aan een zekere Mahieu wonende te Westvleteren (en die pries-

3 Documenten die Arthur Merghelynck wellicht bij de afstammelingen van de in 1852 uitgestorven Poperingse de Baensten had verkregen.

4 KBR, FM 42 farde 'Furnes' 11^C. Zie bijlage 2. Geschreven in een verzorgd 18de-eeuws geschrift. Mogelijk is het een kopie omdat deze eindigt met *ond(er)t(ekend) Carolus Roels*. Voor een originele brief zou allicht *ond'* er niet bij staan en zou de ondertekening met een zwierige handtekening zijn, terwijl hier alles gewoon in het zelfde lopende handschrift staat als de rest van de tekst. De brief bevat ook nog in hetzelfde handschrift diverse vermeldingen (allicht verwijzingen naar (Gentse?) erfenisregisters) van familieleden de Wilde uit de vroege 17de eeuw, die verband hebben met een Jan de Baenst gehuwd met een Cornelia de Wilde.

5 KBR, FM 42 farde 'Furnes' 11^C. Zie bijlage 3. Deze brief is wel origineel.

ter Bertram (ook) zijn oom en tante noemt). Daarin bericht hij dat ‘kapelaan Fraeys’ opzoekingen gedaan heeft in de registers van de magistraat [van Veurne] over *Guy de Baenst* die hoogbaljuw van Veurne was in de jaren 1490.

De brief van 23 september 1770 die de bal aan het rollen bracht

Voor verdere inlichtingen stelt hij dat ‘men’ (lees: de familie de Baenst) zich best zou wenden tot de klerk van het *comptoir van weeserie* opdat deze de *staeten* (van goed) van die tijd zou onderzoeken. Maar hij waarschuwde meteen ook voor de kosten: *raedt ul(ieden)* [aan] *voor alreedy eenige kosten te doen wel*

t'informerer of de successie de selve meriteert want eer alles sal opgesocht en geverifieert sijn sal den boom der familie nog wat costen en mogelicx alsdan weinige te profyteren sijn, vervolgens cont 't samen ul(ieden) adviserer met d'heer de Baenst van Poperynge. Deze de Baensten hadden de annonce grondig gelezen: een uitgetekend stamboomschema die de familiestructuren uitbeeldt zoals die in de annonce in een doorlopende tekst beschreven staan, stak erbij en bleef bewaard.

Hier vernemen we ook dat die geïnteresseerde de Baensten in *Poperinge* te situeren zijn. Zij hadden wellicht een zekere Mahieu, wonend te Westvleteren ingeschakeld. En deze had op zijn beurt zijn neef F.A. Bertram, priester te Veurne gecontacteerd en die had dan weer een kapelaan Fraeijs aan het werk gezet, die in de registers van het Veurnse magistratuur was gaan speuren en daar in de jaren 1490 een Guy de Baenst als baljuw had teruggevonden.

Wie waren deze Poperingse de Baensten?⁶

Een **Pieter Frans de Baenst**, een oudste zoon, weliswaar geboren te Langemark (waar zijn moeder van afkomstig was), behoorde langs vaderskant tot de tak der de Baensten die sinds de vroege 17de eeuw in Oost- en Westvleteren worden aangetroffen. Deze huwde te Poperinge op 19 november 1715 met Petronella Theresia MARCY. Zij hadden 15 kinderen (tien dochters en zes zonen), allen te Poperinge geboren. Na zes dochters was het eindelijk de beurt aan een zoon (geboren 1726) en die werd dan ook prompt naar zijn vader ook **Pieter Frans de Baenst** (junior) genoemd. Hij werd notaris. Hij was ook actief in het Poperingse stadsbestuur en tekende op 6 juni 1750 met J. Mazeman mee een decreet op de armendispen.⁷ Hij overleed ongehuwd te Poperinge 24 december 1801. Van de vier andere zoons overleed er één binnen het jaar van zijn geboorte, van twee andere is niets meer vernomen na hun geboorte (allicht ook jong overleden).

Alleen het 14de kind **Joseph Benoit de Baenst** (geboren 1737) zou de naam de Baenst verder zetten na zijn huwelijk met Catherina Theresia WERKYN. Hij werd baljuw van het markiezaat van Steenvoorde. Al zijn acht⁸ kinderen werden

6 Zie W. VAN HILLE, 'de Baenst', in: F. KOLLER (ed.), *Annuaire des familles patriciennes de Belgique*, Brussel, 5 (1944), pp. 9-66 (pp. 12-36 voor de de Baensten uit Oost- en Westvleteren en Poperinge, pp. 37-51 voor deze van Roesbrugge-Haringe (en Stavele, Krombeke, Beveren a/d IJzer en Gyverinkhove), pp. 52-66 voor enkele afstammelingen langs vrouwelijke lijn).

7 *Eerste deel van den Vyfden Placcaert-Boeck van Vlaenderen behelsende alle de Placcaerten, Ordonnantien ende Decreten geëmanceert voor de Provintie van Vlaenderen*, Gent: P. de Goesin, 1763, p. 42.

8 W. VAN HILLE, op. cit. vermeldt slechts drie kinderen en bv. niet de Pieter Frans Karel, geboren te Steenvoorde op 1 oktober 1766, waarvan verder sprake. Toen W. VAN HILLE zijn opzoekingen deed (in of kort voor 1944) kon hij niet naar Steenvoorde reizen voor het raadplegen van de parochieregisters omwille van Wereldoorlog II.

tussen 1763 en 1775 geboren te Steenvoorde maar hij overleed zelf wel terug te Poperinge op 27 april 1812.

Er was dus in 1770 maar één zoon te Poperinge woonachtig: de notaris Pieter Frans. Allicht is hij dan ook de de Baenst uit Poperinge die in de erfeniszaak gecontacteerd werd. In 1777-82 was een de Baenst burgemeester van de wet te Poperinge en in 1789 (18 december) en 1793 (20 augustus) werd een de Baenst tot schepen verkozen.⁹ Allicht gaat het hier ook om Pieter Frans junior.

Een volgende brief staat ook in verband met de erfenisoproep en het zoeken naar het verband met de adellijke familie de Baenst. Het is een brief van 4 mei 1772¹⁰ uit Brugge van een zekere *J. Damerin de Wulpen*¹¹ aan een niet nader genoemd lid van de familie de Baenst uit Poperinge. Deze was blijkbaar gecontacteerd door een zekere Roels, huidenvetter te Brugge (misschien dezelfde Carolus Roels uit de eerste brief?).

Schrijver noemt zich een afstammeling (via vrouwelijke lijn) van Roeland de Baenst¹², van zijn zoon Antonius de Baenst¹³ en van de kleinzoon Jan de Baenst die hij noemt gehuwd met *Van Vijve*¹⁴. Hij somt nog heel wat namen de Baenst op, *welcke Baensten al syn voortscommende vande jaeren 1400 & 1500, volgens mijne genealogie* [sic]. De laatste van de familie van Roeland de Baenst schrijft hij, *licht begraven in de prochiaele kercke van Ste Michiel tot Ghendt*¹⁵ Hij verzocht

9 CH. VAN RENYNGHE DE VOXVRIE, 'Journal de Philippe-Benoit van Renynghe', in *Tablettes des Flandres*, Tome I, Brugge, 1948, pp. 93-106.

10 KBR, FM 42 farde 'Furnes' 11^C. 18de-eeuwse kopie. Zie bijlage 4.

11 Voor enkele gegevens over de familie Damarin uit het Brugge, zie J. GAILLIARD, *Bruges et le Franc*, 1857-1864, IV, p. 267 en I, p. 367. *Wulpen* in zijn naam heeft niets te maken met het dorp Wulpen ten noorden van Veurne, maar alles met het voormalige eiland van die naam in de Westerschelde tussen Walcheren en West-Zeeuws-Vlaanderen (over dit Wulpen, zie: B. AUGUSTIJN, *Evolution of the dune ecosystem in Flanders during the Middle ages: anthropogenic factors versus sea level change theory*, 1995). Medio de 16de eeuw was de heerlijkheid van de eilanden van Wulpen in bezit van Radegonde Duquesnoy die huwde met Matthijs Laurijn. Via hun zoon Jeronimus Laurijn (x Johanna de Mol, dochter van Antonius en Anna de Baenst (dochter van Jan en Elizabeth van Vijve)) ging Wulpen over op Jan Laurijn (heer van Leeskens, Schoondijke en de eilanden van Wulpen, geridderd in 1640, burgemeester van het Noordkwartier van het Brugse Vrije, + 1659) x Maria de Vos van Steenwijk (+ 1660). Joachim-Jozef Damarin huwde hun erfdochter Isabella, die de laatste was van de naam Laurijn. De schrijver is dus allicht een afstammeling van deze Joachim Jozef Damarin.

12 VI. quater. – Roeland [I] de Baenst, + Gent, 1486-87. Deze was de eerste de Baenst die zich te Gent vestigde. Hij woonde in de Volderstraat in het huis *De Calcelrije* en was tweemaal gehuwd, telkens met een Catharina Uutenhove (uit twee verschillende takken van deze Gentse familie).

13 VII. ter. – Antonius de Baenst, + Brugge, 1522-23, wonend te Brugge in het huis *Leyackere* op de zuidzijde van de Braambergstraat en gehuwd met Adriana de Heere.

14 VIII. ter. – Jan de Baenst, *gezegd den Doven*, + 1570-72, gehuwd met Elizabeth van Vijven.

15 Hij doelt hierbij allicht op X.ter. – Joos de Baenst, + 1655 x Johanna de la Deuse en/of hun enige zoon François, + 1663, begraven bij zijn ouders in de St.-Hubertuskapel van de Gentse St.-Michielskerk.

de geadresseerde een kopie te zenden van zijn genealogie en wapen om dit te confronteren met zijn genealogie en hij zou ook nog *trachten van desen jaere d'occagie te vynden om tot Veurne, ende Westvleteren te commen om de twee genealogien te ajusteren ende het maegschap te verifien*. Of de confrontatie van de genealogieën en/of het bezoek iets opgeleverd hebben is niet bekend, maar allicht was dit niet het geval, want de Gentse notaris ondernam twee jaar later opnieuw een actie...

Tweede poging van de Gentse notaris

De pogingen van de Poperingse de Baenst-en om snel een familieverband te vinden met de grootmoeder Maria Jacoba de Baenst van het overleden begijntje zijn allicht op niets uitgedraaid. In 1774 verschenen immers andermaal oproepen over deze erfeniskwestie in de *Gazette van Ghend*, gepubliceerd op de maandagen 27 juni, 11 en 25 juli 1774. Naast de al eerder verstrekte inlichtingen i.v.m. de Baenst, werden nu ook inlichtingen gegeven over het eerste huwelijk van Jacoba Maria (de voornamen zijn hier omgewisseld) de Baenst (dochter van ridder Antoon, zoon van ridder Gillis de Baenst) met *d'Heer Jan de Clercq*, schepen van Broekburg (Bourbourg, Noord-Frankrijk) en hun afstammelingen.

En ook dit werd door de Poperingse de Baenst-en grondig bestudeerd: we vinden immers ook hiervan een uitgetekend stamboomschema met deze nieuw verstrekte inlichtingen.

Of zij uiteindelijk iets van de erfenis opstreken weten we niet.

Onderzoek in de nasleep

Had de erfeniszaak hoogstwaarschijnlijk niets opgeleverd, bij de Poperingse de Baenst-en was de interesse naar hun voorgeslacht in elk geval gewekt. Een klein jaar voor de inval van de Franse Revolutionairen in onze gewesten (Jemappes, 6 november 1792) vinden we hieromtrent nog een merkwaardig document.

In januari 1792 bekwamen de Poperingse de Baenst-en van de burgemeester en schepenen van hun stad een attestatie van diverse documenten die zij hen getoond hadden en die 'hun oude adeldom moesten aantonen'.¹⁶ Deze voorgelegde documenten waren:

16 KBR, FM 42 farde 'Furnes' 11^C. Het betreft een kopie met de inventaris der stukken, maar zonder de (kopies van) deze stukken. Zie bijlage 5.

1. een genealogie van hun familie de Baenst,
2. een *extraict des registres de messire Joigny, seigneur de Pamele qui a une connexité avec lad(it)e généalogie*,¹⁷
3. een originele brief van een heer Fraeys uit Veurne van 3 november 1770 met gegevens over Guy de Baenst, grootbaljuw van Veurne in 1492-1498¹⁸ (deze heer Fraeys moet de Veurnse kapelaan zijn die vermeld wordt door de Veurnse priester J.A. Bertram in zijn brief (ook van 3 november 1770), zie hoger),
4. een uittreksel uit een genealogie van de familie de Baenst beginnend bij de voornoemde Guy de Baenst en eindigend bij **Pieter Frans Karel de Baenst**, waarvan het origineel werd getoond,
5. een uittreksel uit het huwelijksregister van de parochiekerk St.-Bertijns te Poperinge betreffende **Jozef Benoit Bertin de Baenst** en Catharina Theresia WERKYN van 13 december 1762, [dit zijn de ouders van Pieter Frans Karel de Baenst],
6. een uittreksel uit het doopregisters van de voornoemde Pieter Frans Karel de Baenst, geboren te Steenvoorde op 1 oktober 1766.

17 Hiermee wordt ongetwijfeld bedoeld de verzameling van de genealoog Joannes Ludovicus Joigny de Pamele (ca 1655 + Ieper 1697), kanunnik van de Ieperse St.-Maartenskathedraal. De genealogische handschriften van kanunnik Joannes Ludovicus de Joigny de Pamele waren in 1814 in bezit van graaf de Peellaert-Ghistelles te Brugge. Dit volgens D., 'Manuscrits autographes de M. Lambin, archiviste de la ville d'Ypres', in: *Messenger des sciences historiques de Belgique*, 1839, pp. 349-368, i.h.b., p. 367 : N° 51 : *Extraits des trois volumes des Généalogies des familles les plus notables de la province de Flandre, dressées et écrites par messire Jean-Louis de Joigny de Pamele, prêtre, chanoine gradué du membre de Têrouane, en la cathédrale d'Ypres (mort le 21 novembre 1697), 260 pag. in-folio, grand format. Le manuscrit de M. de Joigny appartenait, en 1814, à M. le comte de Peellaert, à Bruges. Il est enrichi des armoiries peintes en couleurs et contient des renseignements très-précieux, pour l'histoire des familles.* Later (zeker voor 1882, zieA. MERGHELYNCK, *Vademecum ...*, Doornik, 1896-97, p. 264) kwamen zij in het bezit van graaf Diederik de Limburg Stirum (1827-1911) en deze zijn nu nog steeds in bezit van de familie de Limburg Stirum.

18 Vreemd genoeg was Guy de Baenst in werkelijkheid baljuw van Veurne en Veurne-Ambacht in de periode 15 april 1503 tot 15 april 1509 en was in de periode 1492-1498 Denijs van Moorbecque, heer van Hondecouter baljuw (in 1491-93 zijn zoon Philips van Moorbecque) (zie P. DONCHE, *Schepenen-keurheren van Veurne-Ambacht...*, 2004 (met ook de lijst van de baljuws) pp. 234-235). Denijs van Moorbeke liet zich wel vaak vervangen (zoals te zien in akten van 19 oktober 1491, 30 juni 1495, 8 juni 1497, 5 juli 1497 en in de Veurnse kasselrijrekening van 1498-99). Op die momenten was telkens een Renault Donche *stedehouder van edelen ende werden Denijs van Moorbeke, heer van Hondecouter ende van Bresmes, hoochbaillu van Veurne ende Veurnambacht ...* (zie P. DONCHE, *Geschiedenis en genealogie van de familie Donche*, 2004, pp. 159-160). Of Guy de Baenst mogelijk op andere momenten als plaatsvervanger optrad is onduidelijk: hij huwde pas in 1501 met een inwoner van Veurne en was afkomstig van Gent.

De **Pieter Frans Karel de Baenst** (geboren te Steenvoorde in 1766) was een neef van de Pieter Frans junior, hoger vernoemd. De burgemeester en schepenen verklaarden ook nog andere papieren gezien te hebben die de oude adeldom van de familie bevestigden. Het familiewapen te zien in de St.-Bertijnskerk te Poperinge op het grafschrift van Pieter Frans (senior) de Baenst,¹⁹ grootvader van Pieter Frans Karel en op verscheidene getoonde lederen stoelen was hetzelfde als dit van de de Baenst-en in de oude genealogie (nr. 1)). Tenslotte verklaarden zij dat de tegenwoordige inkomsten van Pieter Frans Karel de Baenst tussen de drie en vierhonderd Franse ponden jaarlijks bedroegen. We weten niet precies welk beroep Pieter Frans Karel uitoefende, noch waar, maar gezien zijn inkomen in Franse (en niet Vlaamse) ponden wordt gegeven, was dit wellicht ergens over de grens (ook in Steenvoorde?).

We beschikken niet over het stuk 4 en kunnen bijgevolg niet de correctheid ervan verifiëren.

Allicht was het Pieter Frans Karel de Baenst (toen een jongeman van 25) en/of zijn vader Jozef Benoit Bertin de Baenst (toen 54) die deze documenten hadden voorgelegd. Vader Jozef Benoit Bertin de Baenst was in 1770, ten tijde van de annonce in de *Gazette van Gend*, 33 jaar, zodat hij allicht ook al, samen met zijn broer Pieter Frans de Baenst (toen 43), notaris te Poperinge zich hadden verdiept in de genealogie naar aanleiding van de Gentse erfeniskwestie.

Dit heeft niet geleid tot een adelserkenning: in de vijf officiële lijsten van edelen opgemaakt tijdens het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden (1815-1831) en gepubliceerd in het Staatsblad van 1825, 1827, 1828, 1828 en [1828], komt de naam de Baenst niet voor.

In de volgende generatie was deze tak van de de Baenst-en herkomstig uit Westvleteren ook uitgestorven in de persoon van Lodewijk Jozef de Baenst (° Poperinge, 1800 + Ieper, 1852), zijdevever, een neef van Pieter Frans Karel.²⁰

Nog wat schuchtere pogingen in de 19de eeuw

In 1813 vinden we nog een spoor van een belangstelling voor het verband tussen de Westvleteren de Baensten en de adellijke familie de Baenst.²¹ Op 24 mei 1813 schreef een zekere J. Desmet uit Aalst een brief aan de heer Hye-Schoutheer te

19 Pieter Frans de Baenst, geboren te Langemark, 1688, overleden te Poperinge, 1774, notaris, baljuw van Oost- en Westvleteren en de burgemeester van Poperinge.

20 Enkel van de de Baenst-en afstammend van Jan en Catharina de Keuwere uit Haringe zijn er nog (heel wat) afstammelingen tot op de huidige dag.

21 Univ. Gent, afs. Handschriften, Fonds Vliegende Bladen (BIB.VLNL.FI.B.001.38).

Gent, met daarin het antwoord op diens laatste verzoek om de verdere afstamming te kennen van de familie *de Regnaucourt de Baenst* uit Meerbeek bij Ninove [zie over deze familie verder bij II.bis.- Cornelius de Baenst en zijn schoonzoons hieronder]. Op de verso zijde van de brief had J. Desmet een stamboomje gepend van vijf generaties, beginnend eind der jaren 1600, maar waarvan de laatste drie generaties afstammelingen in vrouwelijke lijn zijn. Hye-Schoutheer schreef linksboven erbij: *envoyé copie à Mr v.d. Meersch à Furnes avec ma lettre du* [niet ingevuld] *Juin 1813*. Hij had inderdaad blijkens een los blad dat samen met de brief te vinden is, van deze v.d. Meersch een tekstje gekregen (waar Hye-Schoutheer ook weer op noteerde rechtsboven: *recu de Mr. v.d. Meersch à Furnes avec sa lettre du 12 Juin 1813*). De notitie van v.d. Meersch ging over Cornelius de Baenst, baljuw van Damme en daarna van Ninove, waarvan de dochter Anna Maria huwde met Charles de Regnaucourt en wiens zoon Robert baljuw was te Meerbeke.²² In een randnota schrijft hij nog: *et je trouve dans la chatellenie de Furnes une famille de ce nom, autrefois magistrales, mais a present agricoles, dont les ancestres ont porté publiquement les armoiries. Voir l'église de Westvleteren*. Hij doelt hier uiteraard op de Westvleterense de Baenst-en en het grote grafmonument in de kerk aldaar met het familiewapen de Baenst.

De *Mr. v.d. Meersch* is ongetwijfeld François-Ignace van der Meersch de Roosendaë (1750-1825), medesamensteller van een groot verzamelwerk van graf-schriften betreffende Veurne en Veurne-Ambacht (1799) (waarvan kopie in KBR, Fonds Merghelynck nr. 38).²³ Maar of deze ook actief naar een verband tussen beide families de Baenst zocht, is hier niet uit af te leiden.

Naar het einde van de eeuw toe deed de Ieperse genealoog Arthur Merghelynck (° Ieper, 1853, + Ieper, 1908) diverse opzoeken over de familie de Baenst. Zijn eigen aantekeningen daarover zijn bewaard in zijn Fonds Merghelynck²⁴ en betreffen vooral aantekeningen over de in zijn streek levende naamgenoten en hun voorouders uit Polinkhove, Vinkem, Steenkerke, Bulskamp, Oost- en Westvleteren, Haringe, Gyverinkhove, Stavele, Hoogstade, Langemark, Hondshoote en Steenvoorde. Een mooie, verzorgd geschreven stamboom '*Famille de Baenst - arbre genealogique (extrait) (d'après M. Merghelynck)*' en die in de laatste drie generaties ook afstammelingen langs vrouwelijke lijn bevat wijst er misschien op

22 Zijn notitie bevat wel diverse fouten: verkeerdelijk noemt hij Cornelius de Baenst gehuwd met een Anna de Wilde en noemt hij Anna Maria de Baenst geboren te Damme in 1623 (dit is niet alleen te laat, maar haar ouders waren al voor haar geboorte naar Ninove verhuisd).

23 Zie over hem bv. P. DONCHE, 'Enkele Veurnse genealogen: een aanvulling', in: *Biekorf*, 103 (2003), p. 336 en IDEM, 'Een mogelijke identificatie van een grafschriftenverzameling uit Veurne', in: *Biekorf*, 105 (2005), p. 131 en ook de gegevens over hem in A. MERGHELYNCK, *Vade-mecum pratique et utile de connaissances historiques ...*, Doornik, 1896-1897, p. 136.

24 KBR, FM 42 farde 'Furnes' 11^{A,B}.

dat hij dit opzoekingswerk in opdracht of minstens met belangstelling van tijdgenoten-afstammelingen de Baenst heeft uitgevoerd. Maar nergens uit zijn nota's blijkt dat hij een verband gevonden heeft met de adellijke familie de Baenst.

Een andere persoon nieuwsgierig naar een mogelijk verband tussen de adellijke tak en de naamgenoten de Baenst uit de Westhoek was pastoor Leopold Slosse:²⁵ in een brief vanuit *Cuinghien* (Kooigem) van 22 juni 1891 aan Arthur Merghelynck vroeg hij wat het verband was tussen de Westvleterense/Haringse de Baenst-en en de familie *de Regnaucourt de Baenst* [zie over hen bij II.bis.- Cornelius de Baenst en zijn schoonzoons hieronder]. In een ander briefje, ongedateerd en ongetekend, maar in hetzelfde handschrift vroeg hij wat hun verband was met de de Baenst-en in de genealogie in *GAILLIARDS Bruges et le Franc*.²⁶

De twintigste en eenentwintigste eeuw

In 1944 publiceerde Willy van Hille (° Gent, 1904, + Gent, 1993²⁷) in de *Annuaire des familles patriciennes de Belgique*²⁸ een genealogie van de families de Baenst uit Westvleteren en uit Haringe, vanaf eind 16de eeuw tot de huidige dag, maar zonder dat hij beide families onderling kon verbinden en evenmin een verband kon aantonen met de adellijke familie de Baenst.

Deze genealogie is voor de vroegste generaties inmiddels aangevuld met vele bijkomende detailgegevens in de bijdrage van Paul Vandewalle, die men ook in deze aflevering van het tijdschrift *Westhoek* vindt.

Hoe dachten de afstammelingen van de Gentse de Baenst-en zelf over de familie?

Vooraleer wij deze vraag beantwoorden, moeten we eerst de Gentse de Baenst-en (medio 16de eeuw tot 1663) genealogisch schetsen, waarbij we in het bijzonder hun verwanten die in de Gentse notarisannonce opgesomd staan ook situeren in hun relatie tot de familie de Baenst.

25 Leopold Slosse (° Marke 1842 + Rumbeke 1920), verzamelaar, bibliofiel en genealoog, priester, leraar Diksmuide (1867-68), onderpastoor St.-Kruis (1868-1872), onderpastoor Izegem (1872—1891), pastoor Kooigem (1891-1896), pastoor Rumbeke (1896-1920), zie J.-M. LERMYTE, 'Leopold Slosse', in *VWS-Cahiers* (Bibliotheek van de Westvlaamse Letteren), 27 (1992), nr. 5.

26 KBR, FM 42 farde 'Furnes' 11^A; J. GAILLIARD, *Bruges et le Franc ou leur magistrature et leur noblesse, avec des données historiques et généalogiques sur chaque famille*, 5 vols. + suppl., Brugge: Edw. Gaillard, 1857-1864, I, pp. 22-40.

27 Over hem, zie *Vlaamse Stam*, jrg. 29, nr. 9 (sept. 1993), gele blz. *165.

28 W. VAN HILLE, 'de Baenst', in: F. KOLLER (ed.), *Annuaire des familles patriciennes de Belgique*, Brussel, 5 (1944), pp. 9-66.

We beginnen bij Gillis de Baenst. Hij behoorde tot de 8ste generatie afstammelingen van **Jan de Baenst**, begraven te Sluis in de O.L. Vrouwkerk in de 14de eeuw. In de 5de generatie vestigde een **Roeland de Baenst** (Gillis' overgrootvader), baljuw van de Vier Ambachten van 1448 tot 1460, zich als eerste de Baenst te Gent in de Voldersstraat (in het huis *de Cancelrije*). Hij huwde tweemaal, telkens met een Catharina UUTENHOVE (uit twee verschillende takken van deze Gentse familie). Via zijn zoon **Bossaert**, gehuwd met Elizabeth OOGHE (van OYEGHEM) en diens zoon **Jan**, gehuwd in 1546 met Judoca van ST.-OMAARS gezegd van MOORBEKE komen we bij Gillis.

In het hiernavolgende genealogisch fragment (getrokken uit een genealogie in voorbereiding) hebben we slechts de meest belangrijke biografische gegevens vermeld.²⁹

I. - GILLIS DE BAENST. Hij was heer van het leengoed *tgoet te Baerle*, zijnde 28 gemeten land gelegen buiten de noordpoort van Aardenburg in de parochie van Sint Baafs. Tussen 1569 en 1584 was hij verscheidene malen schepen te Gent. In 1577 kwam in Gent een Calvinistisch bestuur aan de macht en onder haar leiding werd Vlaanderen een Calvinistische Republiek. Gillis was een sympathisant van de gereformeerde religie gezien hij viermaal tijdens de Gentse Calvinistische Republiek als schepen benoemd werd. Nog op 4 augustus 1584 was hij één van de gedeputeerden van de Gentse magistraat die naar de Spaanse veldheer Alexander Farnese werden gestuurd om de vrede te verzoeken. Farnese veroverde Vlaanderen terug voor zijn koning Philips II: Gent viel op 17 augustus 1584 (en Antwerpen het jaar daarop). Hij overleed op 17 december 1617.

Hij huwde Anna Maria BURIDAEN (+ 1 augustus 1623). Zij hadden negen kinderen.

1. **Catharina**, oudste dochter. Zij huwde met een Schots edelman en kapitein Jan de MONGOMMEREIJ.
2. **Jan**, oudste zoon. Hij week uit (om onbekende redenen) naar Loches in de Touraine (Frankrijk, streek van Tours) zonder ooit weder te keren, alwaar hij in 1642 ongetrouwd overleed.
3. **Joanna**, tweede dochter. Van haar geven we de afstammelingen omdat zij in de erfeniskwestie opduiken: zij huwde met *dheer* François DE CAESTECKER, zoon van François. Hij was rekwestmeester van de schepenen van Gedele van Gent. Hij werd begraven te Gent, St.-Jacobs op 1 november 1635.

²⁹ We hebben ook flink gesnoeid in de 55 voetnoten die dit deel van de genealogie schragen.

Zij hadden volgende kinderen:

- a. François de Caestecker, gehuwd te Dort met Francisca Rees.
- b. Lodewijk de Caestecker gehuwd met Suzanna Heylinck, dochter van Hubrecht. Zij hadden tien kinderen:
  - a. Reynier de Caestecker, jong overleden.
  - b. Livinus de Caestecker, jong overleden.
  - c. Joanna de Caestecker, jong overleden.
  - d. Livina de Caestecker, begijn in het Begijnhof O.L.Vrouw Ter Hoyen te Gent.
  - e. Cornelia (Camilla) de Caestecker, gehuwd met Jan de Paepe meester chirurgijn.
  - f. Anna de Caestecker, gehuwd met Jacob de Witte.
  - g. Charles, gehuwd met Maria van Hoorebecke, dochter van Petrus.
  - h. Hubertus de Caestecker, overleden als priester.
  - i. Susanna de Caestecker, gehuwd met Jacob de Bloc.
  - j. Jan de Caestecker, geboren op 22 oktober 1624, gedoopt te Gent St.-Jacobs. Hij huwde met Maria van Laerebecke, dochter van Petrus en Anna Toebast. Hij werd begraven te Gent St.-Jacob op 18 februari 1672.

Zij hadden volgende kinderen:

- i. Jacobus de Caestecker, pater Capucijn.
- ii. Lodovicus de Caestecker, gehuwd met Antoinette Charlotte van der Meere, die na het overlijden van zijn echtgenote, pater Recollect werd in Gent.
- iii. Gerardus Franciscus de Caestecker, huwde Josina Steijaert. Zij hadden geen kinderen.

- iv. Jan de Caestecker, kinderloos gestorven.
- v. Livina de Caestecker, gehuwd met Petrus Mahieu.
- vi. Maria de Caestecker, gehuwd met de heer Jan Baptist Stalins, zoon van Jan Jacob en Catharina van der Marien.

Zij hadden volgende kinderen:

- 1. Jan Baptist Stalins, gehuwd met Maria Mertens, overleden zonder kinderen.
  - 2. Maria Susanna Stalins, gehuwd met Pieter Copenhole, geboren in Holland, overleden zonder kinderen.
  - 3. Catharina Stalins, gehuwd met Franciscus Henricus Steyaert. Zij woonden in Sevilla. Hij overleed te Sevilla op 21 maart 1744. Zij hadden volgende kinderen, allen geboren te Sevilla in Spanje:
    - a. Joanna Steyaert.
    - b. Isabella Steyaert.
    - c. Maria Steyaert.
    - d. Josepha Steyaert.
    - e. Catharina Steyaert.
    - f. Pedro Steyaert.
    - g. Petronelle Steyaert.
  - 4. Maria Theresia Stalins, religieuze Capucines te Gent.
  - 5. Anna Maria Stalins, gehuwd met Jacob Rijngaert.
- c. Maria de Caestecker.
- 4. **ANTONIUS**, tweede zoon, zie verder onder II.
  - 5. **Pieter**, in dienst van aartshertog Isabella (landvoogdes der Nederlanden) werd hij in 1628 ridder geslagen door de Oostenrijkse keizer. Hij huwde met jonkvrouw Geertrude DE LA MARQ geseijt KERKELIN. Hij overleed voor januari 1629 toen zijn goederen geërfd werden voor zijn broers en zusters. Begraven te Vught bij 's Hertogenbosch.
  - 6. **Jacoba**, derde dochter, kinderloos gestorven op 8 september 1642 en begraven te Gent St.-Michiels in de kapel van Pottelsberg.

7. **Jacob**, vierde zoon, *gereformeerd*, overleden in de maand januari 1620 en ook begraven te Vught bij 's Hertogenbosch.
8. **CORNELIUS**, vijfde zoon, zie verder onder II.bis.
9. **JOOS**, zesde zoon, zie verder onder II.ter.

II. – ANTONIUS DE BAENST. Hij was kapitein van een compagnie strijders onder het regiment van de baron van Grobbendonk bij patentbrieven gegeven te Ongnies op 21 augustus 1641. Hij huwde met Maria BALDE of DE BAELDE. Hij overleed op 3 juni 1643 te Cambrai (Kamerijk) en werd aldaar begraven bij Recollecten. Een andere bron vermeldt hem evenwel begraven te Nazareth.

Zij hadden volgende kinderen:

1. **Anna.** Religieuze te Ninove.
2. **Adriana.** Devote dochter van de derde regel van St.-Dominicus te Gent. Zij overleed op 12 december (andere bron: november) 1676 en werd begraven in de Gentse St.-Michielskerk in de St.-Hubertuskapel van de familie de Baenst.
3. **Jan.** Ongehuwd overleden te Nazareth en begraven, nabij zijn ouders in het koor van de kerk onder een blauwe zerksteen met daarop zijn wapen.
4. **Jacoba Maria.** Zij huwde een eerste maal met Johannes DE CLERCQ, schepen van de stad Broekburg (Bourbourg), waarvan een dochter:
  - a. Maria Judoca de Clercq. Zij huwde met heer Jan Grandsire, waarvan de afstammelingen woonden te Duinkerke, Grevelingen, St.-Omaars en in de buurt van Broekburg. Zij huwde een tweede maal met jonker Louis DE MORGAR, heer van Lavallée (MOREGART, heere de Val) en had een zoon:
    - a. Jan Baptist DE MORGAR. Hij huwde met Maria Theresia de Brune, dochter van jonker François (fs Antonius) en Anna van der Vennet. Zij waren de ouders van
      - i Maria Theresia Judoca DE MORGAR, begijn in het Groot Begijnhof (St.-Elizabeth) van Gent, er overleden op 16 april 1770.

5. **Joanna.** Zij overleed ongehuwd op 27 september 1676 en werd begraven in de Gentse St.-Michielskerk in de St.-Hubertuskapel van de familie de Baenst.
6. **Victor.** Hij was alferis in dienst van de koning van Spanje en kwam om tijdens een beleg door een kanonskogel die zijn hoofd wegrukte. Hij was ongehuwd.

II.bis. – CORNELIUS DE BAENST. Zeer vermoedelijk deze Cornelius de Baenst die van 30 december 1609 tot 30 juni 1614 baljuw van Damme was. Zeker was hij de Cornelis de Baenst die van 23 juni 1614 tot 21 december 1638 baljuw van Ninove en van het Land van Routselaer was Van Kerstdag 1625 tot Kerstdag 1638 was hij ook ontvanger van de domeinen van Ninove, Heerlinchoven en Haaltert. Hij huwde met Agnes CURENS (CUERINS, KEURENS). Hij overleed op 20 september 1628 en werd begraven in de St.-Corneliuskerk te Ninove. Zij overleed te Ninove op 5 mei 1623. Zij werden begraven te Ninove onder grafmonument met als zijn kwartieren: DE BAENST MOORBECQUE BURIDAEN en STURM.

Zij hadden volgende kinderen:

1. **Jan,** over wie verder niets bekend is (allicht jong overleden).
2. **Agnes,** gedoopt te Ninove op 22 juli 1617. Zij huwde te Ninove op 1 maart 1639 met heer Christiaan DE REGNAUCOURT, zoon van Carolus en Judoca Seys. Al hun kinderen tussen 1639 en 1662 werden te Ninove geboren. Hij overleed te Ninove op 20 en werd begraven te Ninove op 22 mei 1667.
3. **Anna Maria,** gedoopt te Ninove op 29 november 1618. Zij huwde op 17 februari 1639 in de Gentse parochie 'Spanjaardkasteel' met heer Carlos DE RENACOURT (REGNAUCOURT), geboren te Ninove. Hij was ook een zoon van Carolus en Judoca Seys. Zij woonden eerst te Ninove waar hun acht eerste kinderen werden geboren. Tussen 1653 en 1657 verhuisde het gezin naar Pamel waar hun drie jongste kinderen werden geboren. Hij was ook baljuw van Pamel. Zij overleed te Pamel op 9 en werd begraven op 10 september 1676 in de familiekerk van haar ouders te Ninove. Hij overleed te Pamel op 15 en werd begraven te Pamel op 16 september 1677 in de oude kerk van Pamel aan de linkerkant van het koor.

Hun zoon Balthasar de Regnaucourt (geboren Ninove 19 oktober 1643) huwde op 23 mei 1671 met Anna Maria Evenepoel (Pamel 25/8/1627-Pamel 1/8/1705). Balthasar werd ca 1675 nog burgemeester van Pamel, maar niet

voor lang want hij overleed op 12 januari 1682 en werd in de oude kerk van Pamel begraven. Zijn vrouw overleefde hem 23 jaar. Zij hadden geen kinderen.

Een andere zoon Robert François de Regnaucourt was baljuw van Meerbeke bij Ninove. Hij huwde met Barbara van Heecke, dochter van Paul, griffier van Moorsele bij Aalst en Barbara de Craeckere.

II.ter. – JOOS DE BAENST, heer van Baerle Ten Hove bij Aardenburg. Hij was raadsheer en ontvanger van de exploten van de Raad van Vlaanderen: 38 rekeningen van hem bleven bewaard over de periode 7 juni 1614 tot 20 april 1634, 1 mei 1636 tot 30 april 1639 en 1 mei 1640 tot 20 mei 1655. Hij was ook ontvanger van de domeinrenten in de kwartieren van Petegem, Asper en Zingem (kasselrij Oudenaarde) van 1 oktober 1614 tot 30 september 1631. Misschien ook deze Joos de Baenst van wie een rekening van 24 juni 1631 tot 24 juni 1634 bewaard bleef van de geconfiscerde goederen van Jan Ghyselins, eertijds greffier van Huise. Hij huwde na huwelijkscontract van 29 december 1622 voor de schepenen van Etikhove met Johanna DE LA DEUSE, dochter van jonker François de la Deuse, heer van Etikhove, la Deuse (in Etikhove), vanden Berghe, ten Steene, heer in Maarke en Kerkem (beide nabij Oudenaarde) en Agnes de la Hamaïde, gezegd van Anvaing. Hij overleed op 20 mei 1655, zij op 17 februari 1634. Zij werden begraven te Gent in de St.-Michielskerk in de St.-Hubertuskapel (die door hem en zijn vader gesticht was) onder volgend grafscript:³⁰

Franche Sepulture de noble homme Josse de Baenst escuir, seigneur de Baerle ten Hove, etc.. qui trespassa le 20 de May 1655, et de la noble dame Jenne de la Deuse dame de Wulskercque, fille de Franscois, escuir, seigneur d'Etichove, la Deuse, ten Berghe, Overmael, Laque etc.a .. sa compagne trespassee le 17 de fevrier 1634 et de noble homme Franscois de Baenst escuir, fils et heretier unicq des susdits seig(neur) et dame, qui ayant acheté et embelly ceste siene chapelle, et doté lautel d'icelle de six livres de gros par an, et fondé trois anniversaires trespassa a marier les 10 juillet 1663.

Bovenaan was een gevierendeeld wapen de Baenst – de la Deuse met gekroonde helm, dekkleden en als helmteken een eenhoornskop. Links en rechts werden de woorden CASANT afgebeeld (wapenspreuk) en daarboven telkens een wolk met onderaan een verticaal gerichte uitkomende hand die in de vuist een stralenkrans omklemt (het heraldisch embleem van de familie de Baenst). Links en rechts waren acht kwartierschilden: DE BAENST, OOGHE, MOERBEKQUE, BRIE-

30 KBR, FG 1207 tussen bladzijde 2 en 3 (grafscript en tekening van het gevierendeelde wapen De Baenst-de la Deuse en 16 kwartierschilden) en p. 25 (grafscript).

VERE, BURIDAN, PASSCHARIS, STURM, VAN DICT en DE LA DEUSE, DE LA CHAPPELLE, DE LA MOTTE, MORTAGNE, DE LA HAMAYDE, ROKINGHEM, DE HERSELL, DE CHASTELER.³¹ In 1830, wanneer het plaveisel van de St.-Michielskerk vernieuwd werd vond men in de St.-Hubertuskapel op de bodem van hun grafkelder een kleine witte steen, ingemetseld in de muur en met de inscriptie: VRY SEPULTURE VAN JO^R JOOS DE BAENST ENDE VRAU JENNE DE LA DEUSE ENDE HAERL. NAERCOMMERS. 1655.³²

Zij hadden een enige zoon:

1. **François**, heer van Baerle Ten Hove, Wulfskercke, Curene, enz... Hij had volgende loopbaan in het stadsbestuur van Gent:
(vernoemd als: *jonckheer Frans de Baenst heere van Wulfskerke*)

1650:	5 ^{de} schepen van Gedele
1653:	3 ^{de} schepen van Gedele

Hij overleed ongehuwd te Gent op 10 juli 1663 en werd begraven in de Gentse St.-Michielskerk in de St.-Hubertuskapel. Zijn staat van goed bleef bewaard.³³ Het leengoed 't *goet de Baerle* ging over op zijn nicht Adriana de Baenst, dochter van zijn broer Antonius.

Een genealogie in RAB, Familiearchief de Baenst vermeldt op f° 2v bij hem: ... *de Baenst, heer van Baerle ten Hove etc.: mourut à marier à Gand 1663, dernier hoir male* (een voornaam is niet ingevuld).

31 Later zou die steen vervangen worden zijn door een andere blauwe zerk met als grafschrift: *Sepulture libre de Mre Josse de Baenst, fs ... seigneur de Baerle, qui trespasa le 20 mai 1655. Et de Dame Jenne de la Deuse, dame de Wulfskerke, fa de Francois, seigneur d'Etichove, laquelle mourut le 17 de février 1634. Et de leur fils, Francois de Baenst, qui mourut le 10 juillet 1663. Priez Dieu pour leurs ames.* En ook met het wapen de Baenst met als helmteken de eenhoornskop en de wapenspreuk CASSANT CASSANT en ernaast een ruitvormig gedeeld wapen de Baenst-de la Deuze. Zie [PH. BLOMMAERT e.a.] *Inscriptions funéraires et monumentales de la Flandre orientale*. 1re série: églises paroissiales, I, 1858, p. 228 (en errata p. 330); op p. 229 vindt men de beschrijving van de oorspronkelijke steen: grafschrift, familiewapens van de Baenst en de la Deuze en de 16 kwartierschilden.

32 *Messages des sciences historiques ...*, 1854, p. 18.

33 SAG, FP, bundel 200 (in doos 195-200), stuk 12, 44 folio's. Het eerste blad begint met: *Staat ende inventaris in baeten ende commeren bleven ende ... ten steerfhuuse van wijlent Jo(nke)r Francois de Baenst filius joncheer Joos die sone was van mher Gillis gheprocreert bij vrouwe Joane de la Deuse filia mher Frans in sijnen leven heere van la Deuse, Etichove etc... die deser weereldt overleedt opden thienden Julij 166? Saligher memorie, den welcken alhier ghemaect wordt bij sijne achtergelaten erfghenamen te weten joncvrouwe Adriaene de Baenst filia joncheer Anthone die sone was vanden voornoemden mher Gillis als hoir feodal vande vaderlijcke zijde vanden voornoemden, .. overledenen joncheer Louys Moregart heere de Vale in huwelijcke hebbende Joncvrouwe Jacquelijne Marie de Baenst ende Jo(ncvrouw)e Jenne de Baenst oock beede dochters vanden voornoemde Jo(nke)r Anthone tsamen representerende eenen derde staecke inde voornoom(de) vaderlijcke sijde voorts Joren ...*

Het begintje Maria Theresia Judoca de Morgar, overleden in 1770 om wie de hele erfeniskwестie draaide vindt men hoger onder de afstammelingen van II. – Antonius de Baenst. De familieleden de Caestecker en de Clercq waarvan sprake in de annonces vinden we hier als haar verwanten.

Bij de kinderen van II.bis. – Cornelius de Baenst vinden we twee dochters Agnes en Anna Maria de Baenst, respectievelijk gehuwd met de broers Christiaan (+ Ninove, 22 mei 1667) en Carlos (+ Pamel, 15 september 1677) de Regnaucourt.

Een Jacques-Ferdinand de REGNAUCOURT, een zoon van Robert François en Barbara van Heecke en kleinzoon van Cornelius de Regnaucourt en Anna Maria de Baenst, bekam in 1723 het recht om de staat, het wapen en de naam van de familie de Baenst te lichten. In de *Nobiliaire des Pays Bas* van 1760 lezen we: *Jacques-Ferdinand de Regnaucourt, de Flandres, obtint la permission de relever la noblesse, le nom & les armes, de la noble & ancienne famille DE BAENST, par lettres du 12 Nov. 1723.* Een supplement uit 1774 op dit werk voegt er nog aan toe betreffende de familie de Baenst: *Cette ancienne famille est actuellement fondue en celle de Regnaucourt, qui en prend le nom & les armes.*³⁴

Deze man moet dus argumenten aangebracht hebben om het uitgestorven zijn van de familie de Baenst te staven, zodat hij het wapen en de naam kon 'lichten'. Nabije verwanten de Baenst van de Gentse de Baenst waren er dus zeker niet meer om hem dat te betwisten. Het is ook hiernaar dat pastoor Leopold Slosse (zie hoger) verwees toen hij in 1891 aan Arthur Merghelynck vroeg naar het verband met de de Baenst-en in de Westhoek.

Over de familie DECAESTECKER vonden we een cahiertje van 29 genummerde bladzijden in een 18de-eeuws geschrift, getiteld *Geslacht boom der Edele Familie De Baenst, met Den Oorsprong derzelve.*³⁵ Het handschrift is een doorlopende tekst in verhaalvorm, geïllustreerd met ingekleurde wapenschilden. Na een mythisch afstammingsverhaal begint de eigenlijke genealogie met Rijkaart de Baenst (de zoon van de Jan de Baenst uit de 14de eeuw). De tekst mondt uit in de familie Decaestecker (*in keel een keper van goud vergezeld van drie klaverbla-*

34 M.D. **** S.D.H. ** [R. DE VEGIANO, SEIGNEUR DE HOVE], *Nobiliaire des Pays Bas ...*, 1760, II, p. 699, herhaald in F. VAN DYCKE, *Recueil Héraldique ...*, 1851, p. 18 die preciseert dat de familie uitgestorven was in het begin van de 18de eeuw en dat *Sa Majesté Charles VI, Empereur d'Autriche* de toelating verleende à *relever la noblesse, le nom et les armes avec la couronne*; [BAERT (J.-Ph.)], *Le Vrai Supplément aux deux volumes de nobiliaire des Pays-Bas et de Bourgogne ou Mélanges de généalogie et de chronologie, avec le blason des armoiries*, Leuven, J.P.G. Michel, 1774, p. 11.

35 KBR, Fonds Goethals, handschriften, nr. 1207.

den van hetzelfde). Dat de details betreffende deze laatste familie erg nauwkeurig zijn, laat toe te veronderstellen dat het schriftje in deze familie werd samengesteld. Ook zij schijnen zich dus als de familie te zien waarin de familie de Baenst in opgegaan is.

Voor de niet-naamdragende afstammelingen van de Gentse de Baenst-en was het dus duidelijk: de de Baenst-en waren uitgestorven. In hoeverre zij buiten de stad Gent keken naar naamgenoten de Baenst en/of met onwettige afstamming rekening hielden is niet bekend, maar allicht hebben ze niet veel moeite gedaan. In de adellijke tak waren er nochtans wel regelmatig buitenhuwelijkse kinderen en deze gingen ook door het leven onder de familienaam van hun natuurlijke vader: bv. Jan [I] de Baenst, + 1403 had er twee, Antonius [I] de Baenst, + 1465, drie: Galian, Jan en Johanna, Roeland [I], + 1486, twee: Roeland en Olivier (beiden gewettigd in april 1456), Bossaert de Baenst, + medio de 16de eeuw, één: Cornelia, Guy [I] de Baenst, + 1462, één: Maria en Guy [II] de Baenst, + 1501, heer van Melissant en van der Gapinge (in Zeeland), had er vier uit drie verschillende relaties en waarvan er drie gewettigd werden ... De oude genealogieën vermelden maar met mondjesmaat bastaardkinderen en nog minder hun verdere afstamming, de meeste genealogieën vermelden ze gewoon niet.

Het meest recente onderzoek dateert van vorig en dit jaar en wordt uitgevoerd door dr. hist. Paul Vandewalle, maar daarover leest u meer in zijn eigen bijdrage in dit tijdschriftnummer.

Stammen de 21ste-eeuwse de Baensten in Vlaanderen van de adellijke de Baensten of, wettelijk of eventueel via een bastaard? Deze vraag blijft vooraan onbeantwoord maar het onderzoek gaat nog wel verder. Uiteraard houden we ons aanbevolen voor elke inlichting die een lezer ons zou kunnen verstrekken.

Bijlage 1: *Gazette van Gend*, 20 augustus, 3 en 17 september 1770

Men adverteert dat'er op den 16. April 1770. binnen de Stad Gend is overleden Mejoff. Marie Therese de Morgar in haer leven Begyntjen in het Hof van S. Elisabeth binnen de zelve Stad, die Dochter was van Jor. Jan Baptiste ende van Vrouwe Marie Therese de Brune, welken Jor. Jan Baptiste Zoon was van Jor. Louis de Morgar by Vrouwe Marie Jacqueline de Baenst Fa. Mher Antone die Zoon was van Mher Gillis de Baenst, welken Mher Gillis onder andere ook heeft achtergelaeten eene Dochter met naem Joanne de Baenst, die getrouwd is geweest met d'Heer Francois de Caesteckere, achterlaetende twee kinderen met naemen François ende Louis de Caesteckere, welken laesten getrouwd is geweest met . . . . . [niet ingevuld] ende heeft achtergelaeten zes kinderen met naemen Charles, Jan, Anna getrouwd geweest met Jacques de Witte, Cornelia getrouwd geweest met Jan de Paepe Chi-

rugyn, Susanna in houwelyk geweest met Jacques de Block, ende Livine de Castekere in haer leven Begyntjen in het Hof van Onze Lieve Vrouwe ter Hoyen binnen de Stad Gend, zynde de voorzeyde Vrouwe Marie Therese de Brune Dochter geweest van Jor. François Fs. Jor. Antone by Vrouwe Anna vander Vennet, zonder dat tot hier ten gemelden Sterfhuyze van Mejoffrouw Marie Therese Judoca de Morgar geappareert zyn eenige waere Hoirs zoo van haere Vaderlyke als van haere Moederlyke Zyde, zynde van de naemen ende Familien de Morgar ende de Brune, van welke deelen van Successie d'Overledene als geene Bloedvrienden van de zelve zyden gekend hebbende by institutie heeft gedisponeert, vervolgens worden alle de gene die zouden meynen eenig recht te hebben geïnterpelleert van het zelve onthier en 6. weken kenbaer te maeken ende behoorlyk geverifieert over te geven aen den Notaris ende Procureur Louis Norbert de Schuyter woonende binnen de Stad Gend in de Drapstraete, preadverterende dat in cas van schryven van brieven, de zelve zullen moeten gefranqueert worden.

Bijlage 2: KBR, FM 42 farde 'Furnes' 11^C.

Beminde mononcel ende matante, Neme de vrijheijt van te schryven, ten einde als dat ick inde Gazette van Ghent van deze maent 7bre 1770 al twee mael ghelesen hebbe, eene successie die voor gevallen is binnen het gheseijde Ghent, spruijtende uijt de famillie vande Baensten ende niet wetende ofte d'heeren cosijns vande selve familie sijn ofte niet, soo dient desen om aen hun te aensegghen als dat sij hunne brieven van genealogie konnen ondersoucken ofte sij hoirs sijn ofte niet waer van den inhoudt is als volght:

[hierna wordt de gehele annonce uit de *Gazette van Gend* woord voor woord gegeven, zij het in een wat afwijkende spelling].

Ende eindigen met onse cordaiele complimenten aen u mononcle ende matante ende aen d'heeren cosijns ende aen alle vrienden. Beminde mononcle en(de) matante, waermede ick blijve Ul(ieden) gheaffectioneerden dienaer ond(er)t(ekend) Carolus Roels. Brugghe den 23 7bre 1770.

Bijlage 3: KBR, FM 42 farde 'Furnes' 11^C.

Mononcle ende matante, Naer wensen van een saligen hooghtijdt van alle de H.H. [Allerheiligen] hebbe d'eere ul(ieden) t'informerer volgens het versoeck van cosijn den capellaen hoe dat cosijn Fraeijs bevonden heeft in den registers van t'magistraet dat m'her Guij de Baenst alhier hoogbailliu geweest heeft ten jaere 1492 tot omtrent t'jaer 1498 en vervolgens om voorder clærheijt t'hebben dat gijl(ieden) soude moeten addresseren aen den clercq van comptoir van weeserie dat hij soude ondersoe-

ken de staeten van diets den voors(eiden) om uijt d'hoofden der selver doorder kennisse te krijgen, dogh hij raedt ul(ieden) [aan] voor alreed eenige kosten te doen wel t'informeren of de successie de selve meriteert want eer alles sal opgesocht en geverifieert sijn sal den boom der familie nogh wat kosten en mogelicx alsdan weinigh te profyteren sijn, vervolgens cont 't samen ul(ieden) adviseren met d'heer de Baenst van Poperynge.

[De rest van de brief gaat over een ander onderwerp: de plaag van het hoornvee, waarbij de schrijver bericht over een remedie die bij hem blijkbaar met succes gebruikt wordt en waarbij hij de procedure en het recept gedetailleerd uit de doeken doet. De brief eindigt met:]

Veurne den 3 9^{ber} 1770. Ul(ieden) oodtmoed(ige) ende bereyd(e) D(omin)o F.A. Bertram, pbr [presbiter: priester] (en met nog een post scriptum m.b.t. de behandelingsprocedure van het vee).

Bijlage 4: KBR, FM 42 farde 'Furnes' 11^C.

Extrait van eenen brief vanden 4^{en} mey 1772, uijt Brugghe.

Mijn heere, Onder de auspicie van cousin Roels huijdevetter binnen deser stede van Brugghe, die mij nu dickwils ghesproken heeft dat ul(ieden) sijt nomende de Baenst, wesende van de rechte de Baenst, ende gelijk ick vande rechte de Baenst ben descenderende ende presumerende aen ul(ieden) gheheel naer maeghschap te sijne, neme de liberteyt, dan Ul(ieden) daer over te schrijven ende ul(ieden) hier nevens toe te senden twee wapens te weten het wapen van Jan de Baenst, in huylwel(ijk) gheweest hebbende met jo(ffrouw)e van Vijve, wesende mijne branche descenderende van Roelant de Baenst, die voortsgebraht heeft Guido de Baenst, Jan de Baenst, Jacqueline de Baenst, Bussaert de Baenst, Jaecque de Baenst, Adriaen de Baenst, Anna de Baenst, Antoine de Baenst, Marie de Baenst, Louis de Baenst, Cornillie de Baenst ende Balthazar de Baenst, welcke Baensten al sijn voortscommende vande jaeren 1400 & 1500, volghens mijne genealogie danof den lesten van(de) familie van Roelandt de Baenst, licht begraven in de prochiaele kercke van Ste Michiel tot Ghendt danof de boucken van sijn ende berusten tot de eerw(eerde) PP. Jesuiten tot Ghendt, ten welcke eijnde ul(ieden) ben biddende soo goet te willen wesen van mij oock af te willen senden copie van Ul(ieden) genealogie, benevens de wapens om de selve te confronteren met mijne genealogie, het selve daer omtrent gelijk vyndende sal trachten van desen jaere d'occagie te vynden om tot Veurne, ende Westvleteren te commen om de twee genealogien te ajusteren ende het maeghschap te verifieeren wanof ick glorie sal maken, ende gelijk frater Rijckewaert augustijn met den aldereersten tot Westvleteren staet te arriveren, ul(ieden) soude het selve met hem connen medegeven, waer over ick hem ghespro-

ken hebbe, sult verobligieren mijn heere den gonnen is blijvende met cordiaele groetenisse van sijne familie aen ul(ieden) lieve moeder, mon frere, ende schoonvader met veneratie ende respect. Mijn heere. Ul(ieden) Oodt^m(oedige) ende onderdaenigen dienaere ond(er)^t(eekend) J: Damerin de Wulpen.

Bijlage 5: KBR, FM 42 farde 'Furnes' 11^C.

Nous Francois de ... bourguem(aist)re et Pierre Louis van (de) M... échevin de la ville de Poperingue en Flandre ou le papier timbré, petit scel, et controlle ne sont en usage, attestons et certifions a tous ceux qu'il appartiendra que les papiers en annexes, et par nous paraphés sont les veritables papiers nous exhibés par la famille du S(ieu)^r Pierre Francois de Baenst en cette ville, consistans

1° dans une genealogie et aliances des sieurs et dames dud(i)^t nom de de Baenst avec leurs armes respectifs.

2° extrait des registres de messire Joigny seigneur de Pamele, qui a une connexité avec lad(it)^e genealogie.

3° lettre en original du sieur J. Fraeijs premier echevin de Furnes d(at)^o 3e 9bre 1770 par ou il apert que m'her Guy de Baenst fut grand bailli de Furnes anno 1492 jusque et compris 1498.

4° extrait d'une genealogie de la famille de Baenst commençant par led(i)^t Guij de Baenst, et finissant par le S(ieur)^r Pierre Francois Charles de Baenst, dont on nous a exhibé l'original.

5° extrait du registre de mariages de l'église paroissiale de St Bertin en cette ville signé J.B. Waterschoot pastor contenant le mariage du S(ieu)^r Joseph Benoit Bertin de Baenst avec la d(emoise)^{lle} Catherine Therese Werkyn dato 13e X^{bre} 1762.

et 6° extrait baptistaire dud(i)^t Pierre Fran(çoi)s Charles de Baenst baptisé a Steenvoorde le 1er 8bre 1766, signé J.B. Platevoet legalisé par les maire et officiers municipaux dud(i)^t lieu signé o..ve et scellé.

Declarans les sousigné d'avoir vu d'autres papiers qui prouvent l'ancienne noblesse de lad(it)^e famille de Baenst, que celle dont il s'agit icy a de tout tems immemorial le nom de decendre de gens nobles, qu'il ont entendu dire cela de leurs ancetres que les armes qui se trouvent dans l'église de St Bertin a Poperingue sur l'építaphe du S(ieu)^r Pierre Francois de Baenst grand père du dit Pierre Fran(çoi)s Charles de Baenst et sur plusieurs chaizes de cuir a nous montrées par la famille, sont les memes que portoient leurs ancetres, figurens par la genealogie par nous paraphés cy devant N° 1°.

Finalemēt nous declarons et attestons que les revenues modernes du mēme Pierre Francois Charles de Baenst (vu que sa mere est encore en vie) peuvent valoir entre trois et quatre cens livres de France par an.

En soy de tout quoy nous bourg(ue)m(aist)re et echevin de la ville et jurisdiction de Poperingue susdits avons signés et délivres ces presentes sous le scel aux causes de cette ville et jurisdiction le [niet ingevuld] janvier 1792.